

Uchwała Nr 153/2025
Rady Miasta Siemianowic Śląskich

z dnia 27 marca 2025 r.

w sprawie: **przyjęcia sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemianowicach Śląskich w 2024 roku oraz potrzeb związanych z realizacją tych zadań.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.), art. 179 ust. 1 oraz art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025r. poz. 49), art. 4 ust. 1 pkt 3a oraz art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 marca 1998 roku o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 107 z późn. zm.).

Rada Miasta Siemianowic Śląskich
uchwała:

§ 1 Przyjąć sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemianowicach Śląskich w 2024 roku oraz potrzeb związanych z realizacją tych zadań w brzmieniu załącznika do niniejszej Uchwały.

§ 2 Wykonanie Uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Siemianowice Śląskie.

§ 3 Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miasta Siemianowic
Śląskich

Adam Cebula

Załącznik do uchwały Nr 153/2025
Rady Miasta Siemianowic Śląskich
z dnia 27 marca 2025 r.

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ
Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY REALIZOWANYCH PRZEZ
MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
W SIEMIANOWICACH ŚLĄSKICH W 2024 ROKU
ORAZ POTRZEBY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ TYCH ZADAŃ.**

Siemianowice Śląskie 2025 rok

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	strona 3
2. WSPIERANIE RODZIN BIOLOGICZNYCH	strona 3
2.1. Asystenci rodziny	strona 4
2.2. Zespół Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci	strona 7
2.2.1. <i>Realizacja zajęć dla dzieci w Zespole Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci</i>	strona 8
2.2.2. <i>Kadra w Zespole Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci</i>	strona 20
2.2.3. <i>Bezpieczeństwo i higiena pracy w Zespole Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci</i>	strona 20
2.2.4. <i>Szkolenia</i>	strona 20
3. PIECZA ZASTĘPCZA	strona 21
3.1. Rodzinna piecza zastępcza	strona 21
3.1.1. Charakterystyka rodzinnej pieczy zastępczej	strona 21
3.1.2. Rodzinne Domy Dziecka	strona 26
3.1.3. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej	strona 26
3.1.4. Szkolenia dla rodzin zastępczych	strona 28
3.1.5. Projekty i programy wspierające rodziny	strona 28
3.1.5.1. <i>Program Asystent Rodziny</i>	strona 28
3.1.5.2. <i>Rządowy program wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2024r.</i>	strona 29
3.1.5.3. <i>Promocja rodzicielstwa zastępczego</i>	strona 29
3.1.6. Świadczenia finansowe na rzecz pieczy zastępczej	strona 31
3.1.7. Postępowania administracyjne z zakresu opłat rodziców biologicznych za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	strona 32
3.2. Dzieci umieszczone w instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej	strona 33
	strona 36
4. USAMODZIELNIANI WYCHOWANKOWIE PIECZY ZASTĘPCZEJ	
4.1. Pomoc na kontynuowanie nauki	strona 37
4.2. Pomoc na usamodzielnienie	strona 38
4.3. Pomoc na zagospodarowanie	strona 39
4.4. Mieszkanie treningowe	strona 39
4.5. Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych	strona 40
5. POTRZEBY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY	strona 41
SPIS TABEL	strona 43
SPIS WYKRESÓW	strona 43

1. WPROWADZENIE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemianowicach Śląskich, zwany dalej MOPS realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, (tj. Dz.U. z 2025 r. poz. 49), zwanej dalej ustawą, zarówno na szczeblu powiatowym, jak i gminnym.

Sprawozdanie prezentuje najważniejsze działania MOPS w 2024 roku z realizacji w/w ustawy, takich jak: rodzinna i instytucjonalna piecza zastępcza, wsparcie asystenta rodziny i koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, działalność Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci oraz pomoc dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej.

2. WSPIERANIE RODZIN BIOLOGICZNYCH

Zgodnie z zapisami ustawy piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. W sytuacji wystąpienia problemów opiekuńczo-wychowawczych rodzina jest obejmowana wsparciem asystenta rodziny, pracownika socjalnego, kuratora sądowego.

Z chwilą wyczerpania w/w form wsparcia sąd podejmował decyzję o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej.

MOPS podejmował szereg działań mających na celu poprawę sytuacji rodziny pod kątem możliwości powrotu dzieci do domu rodzinnego, m.in. poprzez wsparcie rodziców biologicznych w podtrzymywaniu kontaktów z dziećmi, odbudowie więzi rodzinnych i pozytywnych relacji między członkami rodziny. Rodzice biologiczni mogli skorzystać ze wsparcia asystenta rodziny, pracownika socjalnego, z bezpłatnej pomocy prawnika i psychologa MOPS.

Ponadto rodziny z dziećmi gdzie występowały problemy w obszarze opiekuńczo-wychowawczym, były informowane o możliwości skorzystania ze wsparcia Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci, które mają swoją siedzibę przy ul. Śniadeckiego 13 oraz przy ul. Matejki 17.

W ramach pracy z rodziną biologiczną prowadzone były plany pracy, które obejmowały zakres działań mających na celu przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, a także terminy ich realizacji i przewidywane efekty. Działaniem tym byli objęci zarówno rodzice, których dzieci zostały umieszczone w rodzinnej jak i instytucjonalnej pieczy zastępczej. W roku sprawozdawczym jedno dziecko powróciło z pieczy zastępczej pod opiekę

matki biologicznej, z którym pracował asystent rodziny.

MOPS współpracował z organizatorami rodzinnej pieczy zastępczej i placówkami opiekuńczo – wychowawczymi z innych miast poprzez przekazywanie dokumentacji dot. sytuacji szkolnej, zdrowotnej i bytowej małoletnich zabezpieczonych w pieczy zastępczej oraz ich rodziców.

2.1. Asystenci rodziny

Praca asystenta rodziny stanowi istotny element systemowych działań, nakierowanych na przewyższanie trudnych sytuacji życiowych rodzin, podejmowanych na terenie miasta Siemianowice Śląskie. Ta forma wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo–wychowawczych jest wyrazem troski o dobro rodziny, a w szczególności dzieci.

Zadania asystenta rodziny szczegółowo określa ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jak również ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. W oparciu o przedmiotową ustawę asystent rodziny koordynuje działania w zakresie poradnictwa dla kobiet posiadających dokument potwierdzający ciążę, ich rodzin lub rodziny z dzieckiem posiadającym zaświadczenie o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka bądź w czasie porodu.

Asystent rodziny podejmuje współpracę z rodziną na wniosek pracownika socjalnego, który w rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przeprowadza wywiad środowiskowy i dokonuje analizy sytuacji rodziny. Jeżeli stwierdzona zostaje konieczność objęcia pomocą asystenta rodziny, pracownik socjalny wnioskuje do kierownika ośrodka pomocy społecznej o jego przydzielenie. Zgodnie z zarządzeniem wewnętrznym Dyrektora MOPS objęcie rodziny wsparciem asystenta rodziny odbywa się na powołanym do tego celu zespole, w którym uczestniczy pracownik socjalny pracujący z rodziną, asystent rodziny oraz kierownik działu pieczy zastępczej.

W roku sprawozdawczym ze wsparcia asystentów rodziny korzystało łącznie 65 rodzin.

Współpraca asystenta rodziny z rodziną została zakończona w 30 rodzinach. W 9 z nich powodem było osiągnięcie zakładanych celów, 12 rodzin nie podjęło współpracy z asystentem rodziny, natomiast 9 wyprowadziło się poza miasto Siemianowice Śląskie.

Należy zaznaczyć, że również sąd rodzinny w drodze postanowienia może zdecydować o udzieleniu rodzinie wsparcia w formie przydzielenia asystenta rodziny. Procedura przyznania rodzinie asystenta rodziny jest taka sama jak powyżej opisano. W 2024 roku były to 4 rodziny. Łącznie wszystkich rodzin, z którymi pracowali asystenci rodziny na podstawie postanowienia sądu było 15.

Poniższa tabela zawiera strukturę rodzin objętych pomocą asystenta rodziny w 2023 i 2024 roku wraz z liczbą dzieci w tych rodzinach.

Tabela nr 1. Struktura rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny z uwzględnieniem liczby dzieci w latach 2023-2024.

Lp.	Rodzaj rodziny	Liczba rodzin		Liczba dzieci w rodzinach	
		2023	2024	2023	2024
1	Pełna	30	29	73	69
2	Niepełna	39	36	77	83
Razem		69	65	150	152

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentacji MOPS.

W roku sprawozdawczym w stosunku do roku 2023 można zauważyć, że ilość rodzin z podziałem na pełne i niepełne objętych wsparciem asystenta rodziny utrzymuje się na podobnym poziomie.

Asystent rodziny, we współpracy z członkami rodziny, koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej (jeżeli dziecko jest umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej) i w konsultacji z pracownikiem socjalnym opracowuje i realizuje plan pracy z rodziną. Dokument ten obejmuje zakres realizowanych działań mających na celu przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych rodzin, a także zawiera terminy ich realizacji i przewidywane efekty.

Asystenci rodziny w ramach podejmowanych działań na rzecz poprawy funkcjonowania rodzin informowali o możliwości zapisania dzieci na zajęcia do Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci. W 2024 roku asystenci rodziny pracowali z 17 rodzinami (28 dzieci), których dzieci uczęszczały do w/w placówki. Asystenci rodziny ściśle

współpracowali z wychowawcami zatrudnionymi w Zespole Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci, ponadto brali udział w posiedzeniach zespołów ds. oceny sytuacji dziecka i wspólnie z innymi specjalistami uczestniczyli w opracowaniu planu pomocy dziecku.

Asystent rodziny uczestniczy również w grupach roboczych dotyczących rodzin, w których została wszczęta procedura „Niebieskiej Karty”. W roku sprawozdawczym asystenci rodziny udzielili wsparcia 5 rodzinom, w których wszczęto tę procedurę. Dla porównania w 2023 roku takich rodzin odnotowano 7.

W roku 2024 r. asystent rodziny wszczął jedną procedurę „Niebieskie Karty”.

Asystent rodziny pracuje również z rodzicami biologicznymi, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. Wspiera ich w działaniach zmierzających do powrotu dzieci pod ich opiekę, w związku z tym współpracuje m.in. z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej lub przedstawicielami instytucjonalnej pieczy zastępczej, w której przebywają dzieci, a także uczestniczy w zespołach ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej. W 2024 roku asystenci rodziny pracowali z 16 rodzinami, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. W efekcie podejmowanych działań do rodziców biologicznych powróciło 1 dziecko.

W roku sprawozdawczym nie było rodzin zgłaszających potrzebę objęcia wsparciem asystenta rodziny w myśl ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Asystenci rodziny w 2024 roku uczestniczyli w wielu konferencjach i szkoleniach, organizowanych m.in. przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego Śląski Urząd Wojewódzki i inne instytucje, które swoją ofertą szkoleniową bez wątpienia poszerzyły ich wiedzę i kompetencje zawodowe.

We wrześniu 2024 roku MOPS rozpoczął się realizację projektu współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus „Dla Dobrej Rodziny”. Jednym z działań projektowych jest zatrudnienie dodatkowo dwóch asystentów rodziny, którzy będą wspierać rodziny w poprawie ich funkcjonowania. W roku sprawozdawczym takim wsparciem objęto 10 rodzin w których jest łącznie 20 dziećmi.

2.2. Zespół Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

W strukturze organizacyjnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemianowicach Śląskich funkcjonuje Zespół Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci (SD), w ramach którego działają dwie Placówki:

- 1) Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego dla Dzieci (Placówka SD1), mająca siedzibę przy ul. Śniadeckiego 13;
- 2) Placówka Wsparcia Dziennego dla Dzieci (Placówka SD2), mająca siedzibę przy ul. Matejki 4.

Placówki te wspierają rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczej, wychowawczej, emocjonalnej, ekonomicznej i społecznej w zakresie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci, które na co dzień funkcjonują w rodzinach. Pomoc i wsparcie realizowane są w szczególności poprzez działania wychowawcze, opiekuńcze oraz edukacyjne. Pracownicy placówek współpracują z rodzicami, opiekunami podopiecznych, jak i również z placówkami oświatowymi czy podmiotami leczniczymi. Wszelkie działania pomocowe skierowane są do:

- dzieci w wieku przedszkolnym (od 3 do 6 roku życia, przy czym - w uzasadnionych przypadkach - po uprzedniej ocenie umiejętności samoobsługowych pomocą może zostać objęte dziecko 2,5 letnie);
- dzieci i młodzieży w wieku szkolnym (od 7 do 16 roku życia).

Placówki świadczą swoje usługi w dni robocze, od poniedziałku do piątku. Pobyt dzieci w wieku od 2,5 do 6 lat w Placówkach realizowany jest w godzinach od 7.30 do 12.30, a pobyt dzieci w wieku od 7 do 16 lat - w godzinach od 12.00 do 17.00.

W roku 2024 zajęcia organizowane w Zespole Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci prowadzone były przez kadrę składającą się z wychowawców oraz specjalistów, tj. psychologa, pedagoga, logopedę i pracownika socjalnego zatrudnionych w Placówce SD1, prowadzonej w formie specjalistycznej.

Zatrudnieni w Placówkach SD1 i SD2 wychowawcy prowadzili zajęcia z dziećmi według opracowanych programów grupowych. Ponadto prowadzili stałą indywidualną pracę z dziećmi w oparciu o opracowane diagnozy i indywidualne korekcyjne plany pracy. Organizowali także gry, zabawy, wyjścia plenerowe, imprezy okolicznościowe dla dzieci i rodziców.

Zatrudniony w Placówce SD1 psycholog współpracował z rodzicami i opiekunami, którzy mieli możliwość konsultowania się ze specjalistą w kwestiach wychowawczych. Dzieci

miały możliwość indywidualnego kontaktu ze specjalistą oraz udziału w grupowych formach pracy. Psycholog na bieżąco współpracował z wychowawcami, brał udział w tworzeniu adekwatnych planów pracy indywidualnej i grupowej, a także uczestniczył w pracy zespołów dokonujących oceny aktualnej sytuacji dziecka w rodzinie.

Zatrudniony w Placówce SD1 pedagog wspierał pracę wychowawczą z dziećmi poprzez prowadzenie zajęć korekcyjno – kompensacyjnych, wyrównawczych, zajęć o charakterze socjoterapeutycznym, rozmów oraz indywidualnych zajęć z wychowankami w zakresie umiejętności poprawnego wywiązywania się z obowiązku szkolnego, radzenia sobie z agresją w sytuacjach trudnych, kształtowania i rozwijania umiejętności interpersonalnych, prawidłowej postawy moralnej czy kształtowania poprawnych relacji z rówieśnikami. Wspierał także wychowawców w udzielaniu pomocy pedagogicznej, poprzez współpracę przy tworzeniu diagnoz oraz indywidualnych planów pracy z dzieckiem.

Zatrudniony w Placówce SD1 logopeda prowadził z dziećmi ćwiczenia kształtujące prawidłową mowę i doskonalące mowę już ukształtowaną.

Pracownik socjalny współpracował z rodzicami w zakresie rozwijania ich kompetencji wychowawczych. Działania, które realizował w trakcie spotkań indywidualnych z rodzicami oraz wizyt w środowiskach podopiecznych, były wspierane przez wszystkich pracowników Placówki.

Realizując swoje ustawowe zadania, Placówki SD1 i SD2 współpracują z instytucjami, takimi jak: Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Siemianowicach Śląskich, Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Siemianowicach Śląskich, placówki służby zdrowia, Sąd Rodzinny, Komenda Miejska Policji w Siemianowicach Śląskich. Pracownicy Placówek są także w stałym i regularnym kontakcie z pedagogami i psychologami szkolnymi, z którymi na bieżąco omawiają sytuację podopiecznych.

Placówki SD1 i SD2 świadczyły również usługi w formie wyżywienia dla dzieci. Dzieci w wieku przedszkolnym korzystały z posiłków w formie śniadań i obiadów, a dzieci w wieku szkolnym otrzymywały podwieczorek.

W roku sprawozdawczym z usług Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci skorzystało ogółem 128 podopiecznych, w tym w Placówce SD1 przebywało narastająco 77 dzieci z 53 rodzin, natomiast w Placówce SD2 przebywało narastająco 51 dzieci z 33 rodzin.

2.2.1 Realizacja zajęć dla dzieci w Zespole Placówek Wsparcia dziennego dla Dzieci.

- zajęcia o charakterze socjoterapeutycznym, zajęcia z psychologiem i logopedą;
- zajęcia korekcyjno – kompensacyjne;

- zajęcia kształtujące umiejętność prawidłowej realizacji obowiązku szkolnego;
- cotygodniowe zajęcia prowadzone w koedukacyjnych grupach wiekowych dla dzieci w wieku szkolnym oraz codzienne spotkania w grupach, mające na celu m.in. integrację grupy oraz profilaktykę;
- zajęcia plastyczne i praktyczno – techniczne;
- zajęcia muzyczne;
- zajęcia sportowe;
- zajęcia ekologiczne;
- zajęcia kulinarne;
- zajęcia kształtujące i utrwalające poprawne nawyki higieniczne u dzieci, promujące zdrowy tryb życia;
- bieżące monitorowanie sytuacji szkolnej, socjalnej i bytowej podopiecznych;
- imprezy okolicznościowe i integracyjne dla dzieci i rodziców, wycieczki, wyjścia plenerowe.

Programy zajęć dla grup dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym w Placówkach SD1 i SD2 obejmowały różnorodną tematykę dostosowaną do wieku dzieci, pozwalającą poszerzyć wiedzę oraz rozwijać i utrwalać ich umiejętności. Zajęcia realizowano na podstawie różnych przewodników metodycznych. Obejmowały one szeroką tematykę dostosowaną do trwającej pory roku. Zajęcia koncentrowały się głównie na aktywnościach integracyjnych, plastycznych oraz korekcyjno-kompensacyjnych. Dzieci uczyły się akceptowalnych społecznie zachowań, integrowały się w grupie i uczyły się współpracy. Ponadto podopieczni Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego dla Dzieci uczestniczyli w stałych zajęciach korekcyjno – kompensacyjnych oraz w zajęciach o charakterze socjoterapeutycznym prowadzonych przez psychologa i pedagoga, które odbywały się zarówno w formie grupowej jak i indywidualnej.

W ramach zajęć rekreacyjnych i sportowych dzieci zarówno z grup młodszych, jak i starszych miały możliwość korzystania z atrakcji oferowanych przez pobliski kompleks sportowy „Sporcik” oraz przez okoliczne parki, tj. Park Miejski, Park „Hutnik”, Park „Pszczelnik” i Rzęsa, jak również przez zlokalizowane w pobliżu Placówek place zabaw. Dzieci korzystały również z infrastruktury Młodzieżowego Domu Kultury Jordan. W okresie wiosenno - letnim dzieci brały udział w licznych zajęciach sportowych czy krajoznawczych na terenie miasta. Podopieczni spędzali czas zarówno na boiskach, placach zabaw czy miejscach powstałych do rekreacji i odpoczynku. Wychowawcy organizowali dla podopiecznych różnorodne gry i zabawy, wycieczki piesze i rowerowe czy na hulajnogach w zależności od umiejętności dzieci oraz ich zainteresowań.

Aktywność dzieci podczas zajęć plenerowych

Źródło: opracowanie własne Zespół Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

W miesiącach letnich zarówno dzieci młodsze jak i starsze miały także możliwość uczestniczyć w bezpłatnych seansach filmowych w kinie „Maks” znajdującym się w Parku Tradycji. Była to dla nich duża atrakcja, tym bardziej, że niektóre młodsze dzieci były w kinie po raz pierwszy.

Dodatkowo w grupach dzieci młodszych w Placówkach SD1 i SD2 realizowano zajęcia tematyczne nawiązujące do różnych świąt i wydarzeń okolicznościowych. Wśród nich znalazły się m.in. zajęcia związane z obchodami Walentynek, Dnia Kobiet, Pierwszego Dnia Wiosny, Dnia Ziemi, Dnia Ziemniaka, Dnia Matki, Dnia Dziecka, Dnia Ojca, Dnia Chłopaka, Dnia Dyni, Dnia Pluszowego Misia, a także Dnia Babci i Dziadka. Kontynuowana była także tradycja celebrowania urodzin dzieci uczęszczających do Placówek.

Święta okolicznościowe i nietypowe

Źródło: opracowanie własne Zespół Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

W okresie karnawału odbyły się Placówkach SD1 i SD2 bale karnawałowe. Dzieci miały możliwość przebrać się za ulubione postacie z bajek, co wprowadziło uczestników w wyjątkową, magiczną atmosferę. Dodatkowo w trakcie wydarzenia zorganizowano karaoke, w którym dzieci chętnie prezentowały swoje umiejętności wokalne, a tańce do wesołej muzyki wypełniały przestrzeń pozytywną energią. Atrakcją było malowanie twarzy przez wychowawców, co pozwoliło dzieciom na pełniejsze wcielenie się w wybrane postacie.

Bal karnawałowy

Źródło: opracowanie własne Zespół Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

Grupy młodszych dzieci z Placówek SD1 i SD2 odwiedziły nowo otwartą salę zabaw Cosmic Fun w Siemianowicach Śląskich. Była to dla nich niezapomniana przygoda, która sprawiła im dużo radości.

Źródło: opracowanie własne Zespół Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

W marcu w siedzibie Placówki SD1 grupę dzieci młodszych z obu Placówek odwiedzili pracownicy Biblioteki Miejskiej w Siemianowicach Śląskich, aby opowiedzieć dzieciom o pracy bibliotekarza oraz o tym, jakie książki można wypożyczać w bibliotece. Każdy z maluchów otrzymał książkowy upominek.

Zajęcia biblioteczne dla najmłodszych

Źródło: opracowanie własne Zespół Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

Jedną z ulubionych form aktywności dzieci zarówno w grupach młodszych jak i starszych w Placówkach SD1 i SD2 były warsztaty kulinarne organizowane wielokrotnie w ciągu roku, podczas których dzieci miały okazję przygotowywać różnorodne sałatki, kanapki, mrożoną kawę oraz piec babeczki. Warsztaty organizowane niezależnie od pory roku stanowiły doskonałą okazję do nauki umiejętności kulinarnych. Uczestnicy, pod okiem wychowawców, rozwijali swoje zdolności manualne, kreatywność oraz wiedzę na temat zdrowego odżywiania. Przygotowywanie potraw w grupie sprzyjało również nauce współpracy w grupie. Dodatkowo, warsztaty były okazją do zdobycia wiedzy na temat higieny

w kuchni oraz zasad bezpiecznego korzystania z narzędzi kuchennych.

Zajęcia kulinarne

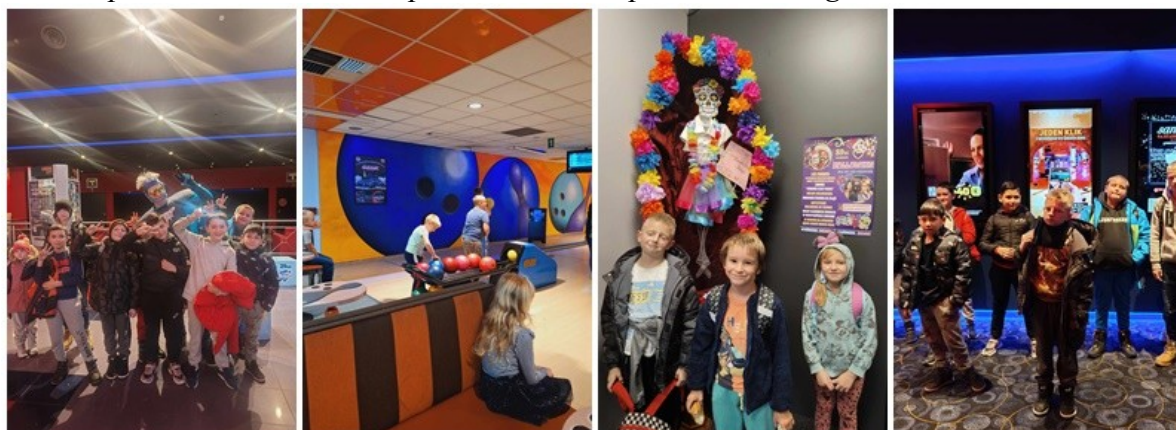

Źródło: opracowanie własne Zespół Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

W roku sprawozdawczym zorganizowano również szereg zajęć i imprez wspólnych dla dzieci w wieku szkolnym z dwóch Placówek, mających na celu ich integrację. Wśród atrakcji znalazły się między innymi wyjścia do kina, do Parku Trampolin Hopsa, Sali Zabaw Koko czy do kręgielni Renoma. Wspólne zajęcia spotkały się z dużym entuzjazmem wśród uczestników.

Wyjście grup dzieci starszych kina i kręgielni

Źródło: opracowanie własne Zespół Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

Źródło: opracowanie własne Zespół Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

W marcu 2024 roku dzieci w wieku szkolnym z Placówek SD1 i SD2 odwiedziły Komisariat Policji w Siemianowicach Śląskich, gdzie wysłuchały prelekcji na temat codziennej pracy w Policji oraz zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Źródło: opracowanie własne Zespół Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

Z okazji rozpoczęcia wakacji w siedzibie Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego dla Dzieci odbył się piknik dla podopiecznych Zespołu Placówek pn. „Bezpieczeństwo doceniamy, na wakacje wyruszamy!”. Organizatorem wydarzenia było Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów Policyjnych w Siemianowicach Śląskich przy wsparciu Prezydenta Miasta, zaś współorganizatorami były: Komenda Miejska Policji w Siemianowicach Śląskich, Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Siemianowicach Śląskich, Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe w Siemianowicach Śląskich oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemianowicach Śląskich. Wydarzenie przebiegło we wspaniałej i radosnej atmosferze. Dzieciom zapewniono moc atrakcji, takich jak: zabawy w ogrodzie, słodki i grillowany poczęstunek, możliwość obejrzenia z bliska wozu strażackiego i policyjnego radiowozu oraz prelekcje na temat bezpiecznego wypoczynku podczas wakacji.

Piknik „Bezpieczeństwo doceniamy, na wakacje wyruszamy!”

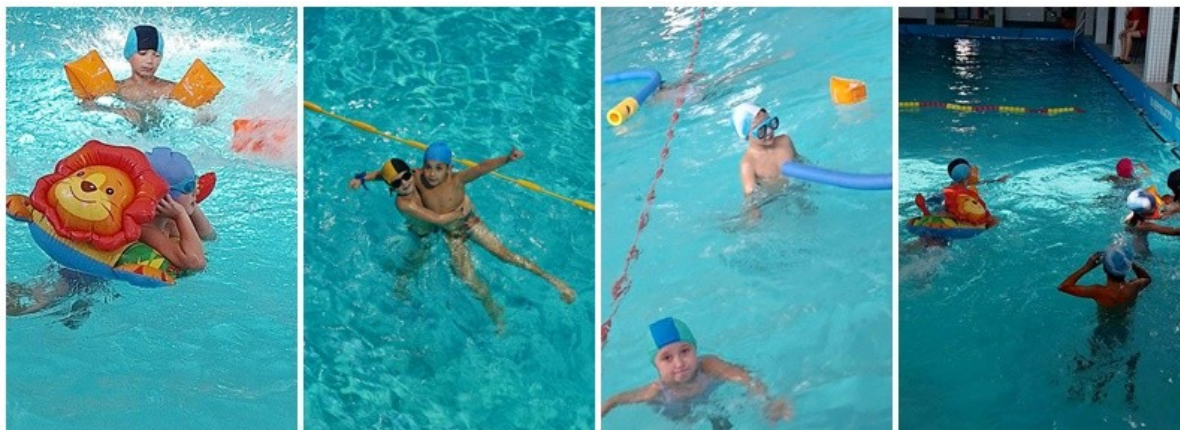

Źródło: opracowanie własne Zespół Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

W trosce o prawidłowy rozwój fizyczny podopiecznych w roku sprawozdawczym stałym elementem programu dla grupy dzieci w wieku szkolnym z Placówek SD1 i SD2 stały się

wyjścia na Pływalnię Miejską. Zajęcia na basenie odbywały się regularnie dwa razy w tygodniu i cieszyły się wśród dzieci ogromną popularnością. Regularna aktywność fizyczna przyczyniła się do ogólnej poprawy kondycji fizycznej dzieci oraz wzmocniła ich układ odpornościowy. Aktywność ta sprzyjała również integracji rówieśniczej, ucząc współpracy i zdrowej rywalizacji.

Zajęcia na Pływalni Miejskiej

Źródło: opracowanie własne Zespół Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

W grudniu 2024 roku w siedzibie Placówki SD1 odbyły się spotkania podopiecznych Placówek z Mikołajem, które zostały zorganizowane przez Związek Dużych Rodzin Trzy Plus koło Siemianowice Śląskie. Dzieci poza spotkaniem z Mikołajem i jego pomocnikami miały okazję uczestniczyć w zorganizowanych zabawach. Największą atrakcją dla podopiecznych były wyczekiwane prezenty od Świętego Mikołaja. Ponadto dzieci zostały obdarowane paczkami i prezentami świątecznymi przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Siemianowicach Śląskich.

Źródło: opracowanie własne Zespół Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

Jednym z najpiękniejszych momentów grudnia było wspólne pieczenie i ozdabianie pierników. Dzięki współpracy z Zespołem Szkół „Cogito” dzieci miały okazję poznać tajniki tworzenia tych tradycyjnych smakołyków. W atmosferze śmiechu i zapachu korzennych przypraw powstały małe dzieła sztuki – świąteczne pierniki, które cieszyły zarówno oczy, jak i podniebienia.

Tradycyjne pieczenie pierników w Zespole Szkół „Cogito”

Źródło: opracowanie własne Zespół Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

W okresie przedświątecznym grupa dzieci starszych z Placówki SD1 i SD2 udała się na wycieczkę na świąteczny jarmark w Katowicach. Dzieci z zachwytem **podziwiały ozdobne wystawy i dekoracje, ciesząc się bożonarodzeniowym klimatem tego miejsca.**

Źródło: opracowanie własne Zespół Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

Ponadto w 2024 roku podopieczni Placówki SD1 gościli w siedzibie Telewizji Silesia. Dzieci miały możliwość poznać pracę w telewizji „od kuchni” oraz zobaczyć miejsca, do których osoby z zewnątrz nie mają na co dzień wstępu. Zobaczyły tak zwaną reżyserkę, gdzie znajdują się stanowiska pracy realizatora dźwięku, wizji, oświetlenia i emisji programów. Miejszem najbardziej oczekiwanym było studio telewizyjne, gdzie dzieci mogły zaprezentować się przed kamerą. Poznały też tajniki prezentowania prognozy pogody.

Z wizytą w Telewizji Silesia

Źródło: opracowanie własne Zespół Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

Z kolei podopieczni Placówki SD2 odwiedzili Śląski Ogród Zoologiczny. Dzieci miały również okazję odwiedzić muzeum „Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie”, gdzie zorganizowano dla nich zajęcia edukacyjne „w starej szkole” oraz przygotowano ognisko z pieczeniem kiełbasek.

Wyjście do Śląskiego Ogrodu Botanicznego oraz do Skansenu

Źródło: opracowanie własne Zespół Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

Ponadto w 2024 roku w Placówce SD2 kontynuowano tradycję warsztatów wielkanocnych. Z okazji Świąt Wielkanocnych dzieci wraz ze swoimi rodzicami uczestniczyły w kreatywnych zajęciach, podczas których wykonywali ozdoby świąteczne, takie jak pisanki, stroiki czy dekoracje z motywami wielkanocnymi. Świąteczne spotkanie dostarczyło uczestnikom wielu pozytywnych emocji oraz było okazją do spędzenia czasu w rodzinnej i świątecznej atmosferze.

Warsztaty wielkanocne

Źródło: opracowanie własne Zespół Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

Projekt „Dla dobra rodziny”

W roku sprawozdawczym oferta Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci została rozszerzona w związku z rozpoczęciem realizacji działań projektu „Dla dobra rodziny” w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 współfinansowanego ze

środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus. W miesiącu listopadzie podopiecznym zorganizowano wyjście do kina na film pt. Paddington w Peru. Ponadto od listopada podopieczni Placówek zostali objęci regularnym wsparciem przez psychologa. Począwszy od grudnia dzieci uczestniczą także w cyklicznych zajęciach dogoterapii, **podczas których mają możliwość interakcji z wyszkolonym psem terapeutycznym.** Projekt „Dla dobra rodziny” będzie realizowany do czerwca 2029 r.

Dogoterapia

Źródło: opracowanie własne Zespół Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

Zajęcia prowadzone w 2024 roku w Zespole Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci miały na celu wsparcie całościowego rozwoju dzieci przez proces wychowania, opieki i nauki, a w szczególności:

- poprawę ich codziennego funkcjonowania w społeczeństwie;
- zmniejszenie prawdopodobieństwa sięgnięcia przez dzieci po alkohol i narkotyki;
- efektywne radzenie sobie ze stresem i problemami dnia codziennego;
- odkrywanie swoich zainteresowań, hobby, mocnych stron i potencjału;
- wzmocnienie poczucia własnej wartości;
- nabycie umiejętności nawiązywania i utrzymywania bliskich relacji z innymi ludźmi;
- rozwinięcie umiejętności komunikacyjnych (w tym konstruktywnego wyrażania swoich emocji, uczuć i potrzeb);
- efektywniejsze funkcjonowanie w grupie rówieśników;
- poprawę wyników w nauce;
- nabycie chęci i umiejętności konstruktywnego spędzania czasu wolnego;
- poprawę w zakresie wypełniania przez rodziców ich ról.

2.2.2. Kadra w Zespole Placówek.

Personel Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci według stanu na koniec 2024 roku składał się z 16 osób. Zespołem pracowników kierował kierownik. Ponadto w Specjalistycznej Placówce Wsparcia Dziennego dla Dzieci zatrudnionych było 10 osób w pełnym wymiarze czasu pracy, w tym pracownik socjalny, czterech wychowawców, pedagog, psycholog oraz pracownicy obsługi – pomoc kuchenna i sprzątaczką. Ponadto do obsługi SD1 skierowano w ramach prac interwencyjnych z Powiatowego Urzędu Pracy pomoc administracyjną.

W Placówce Wsparcia Dziennego dla Dzieci zatrudnionych było 5 osób na 4,75 etatu - trzech wychowawców oraz pracownicy obsługi – pomoc kuchenna i sprzątaczką.

2.2.3. Bezpieczeństwo i higiena pracy w Zespole Placówek.

Dbając o bezpieczeństwo i higienę pracy przeprowadzono na bieżąco wszystkie planowe przeglądy i remonty, w tym instalacji: gazowej, kominiarskiej, pieca CO oraz gaśnic. Zaktualizowano instrukcję przeciwpożarową w SD1. Przeprowadzono przegląd oświetlenia awaryjnego w SD2. Raz na kwartał dokonywano przeglądu obiektów SD1 i SD2 z zakresu dezynsekcji i deratyzacji. Przeprowadzono audyt HACCP w placówce SD1 i SD2.

W dniu 15 lutego 2024 r. wprowadzona została w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Siemianowicach Śląskich Polityka Ochrony Dzieci określająca standardy ochrony małoletnich w Zespole Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci, których założeniem i celem jest ochrona dziecka przed jakimkolwiek krzywdzeniem i zapewnienie mu bezpieczeństwa.

2.2.4. Szkolenia.

W celu podniesienia kompetencji zawodowych pracownicy Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci w roku sprawozdawczym wzięli udział w szkoleniu przeprowadzonym przez Regionalny Ośrodek Metodyczno- Edukacyjny „METIS” na temat: Standardy Ochrony Małoletnich – ustawa z dnia 28 lipca 2023 i zmiany w Niebieskiej Karcie w wymiarze 5h. Ponadto Kierownik Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci wraz z wychowawcą SD1 uczestniczyli w Konferencji zorganizowanej przez Śląską Wojewódzką Komendę OHP w Katowicach pt. „Komunikacja wśród dzieci i młodzieży w czasach kryzysu psychicznego”. W listopadzie 2024 r. kierownik SD wzięł udział w szkoleniu pn. „Przemoc domowa wobec dzieci. Diagnoza i postępowanie.”

3. PIECZA ZASTĘPCZA

3.1. Rodzinna piecza zastępcza

W sytuacji gdy dziecko nie ma zapewnionej opieki przez rodziców biologicznych umieszczane jest w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- 1) rodzina zastępcza:
 - a) spokrewniona,
 - b) niezawodowa,
 - c) zawodowa, w tym pełniące funkcję pogotowia rodzinnego i specjalistyczna;
- 2) rodzinny dom dziecka.

Ustanowiona przez sąd rodzina zastępcza zostaje objęta opieką MOPS Siemianowice Śląskie który pełni funkcję organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Poza ustawową pomocą finansową na dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej, może ona liczyć również na wsparcie w innych formach, chociażby wsparcie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, pracownika socjalnego czy poprzez poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, pedagogiczne).

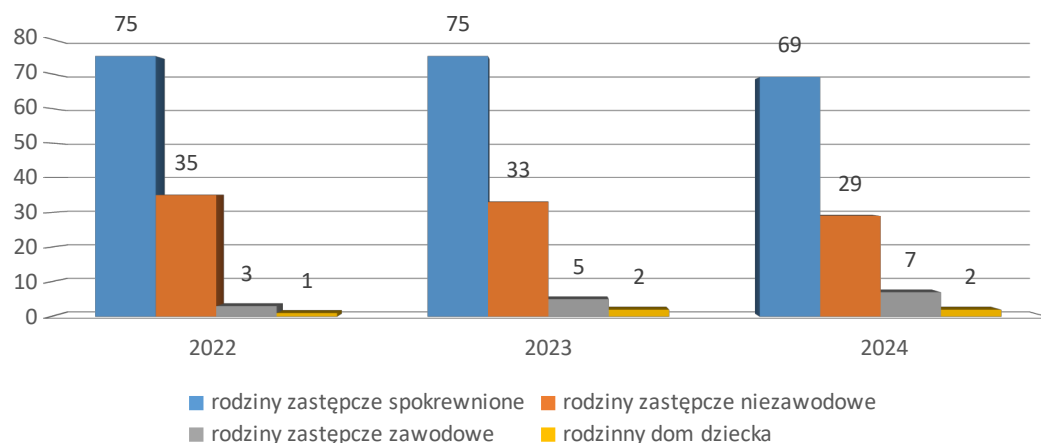
3.1. Charakterystyka rodzinnej pieczy zastępczej

- 1) Liczba podmiotów pełniących funkcję rodzinnej pieczy zastępczej.

W roku 2024 w mieście funkcjonowało 107 rodzin zastępczych. Grupa ta obejmowała: 69 rodzin zastępczych spokrewnionych, 29 rodzin zastępczych niezawodowych, 7 rodzin zastępczych zawodowych oraz 2 rodzinne domy dziecka w Siemianowicach Śląskich i w Szczyrku. W 2024 r. utworzono dwie rodziny zastępcze zawodowe jedną w Sosnowcu, a drugą w Będzinie, która pełni funkcję pogotowia rodzinnego.

Poniższy wykres przedstawia strukturę rodzinnej pieczy zastępczej na przestrzeni trzech ostatnich lat.

Wykres nr 1. Struktura rodzinnej pieczy zastępczej wg rodzaju w latach 2022-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

2) Liczba dzieci w poszczególnych formach rodzinnej pieczy zastępczej

Podobnie jak w latach poprzednich, w 2024 r. najwięcej było rodzin zastępczych wychowujących 1 przyjęte dziecko, tj. 72 (we wszystkich typach rodzin), rodzin zastępczych z dwójką dzieci było 20. Szczegółowy rozkład dzieci w różnych typach rodzin zastępczych i rodzinnym domu dziecka przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 2. Rodziny zastępcze w 2024 roku, wg liczby przyjętych dzieci.

Liczba przyjętych dzieci	Rodziny Spokrewnione	Rodziny niezawodowe	Rodziny zawodowe	Rodzinny Dom Dziecka	Razem
	L. b	L. b	L. b	L. b	L. b
Rodziny z 1 dzieckiem	48	22	2	0	72
Rodziny z 2 dzieci	14	4	1	1	20
Rodziny z 3 dzieci	6	2	1	0	9
Rodziny z 4 dzieci	1	1	2	0	4
Rodziny z 5 dzieci	0	0	1	0	1
Rodziny z 6 i więcej dzieci	0	0	0	1	1
Razem	69	29	7	2	107

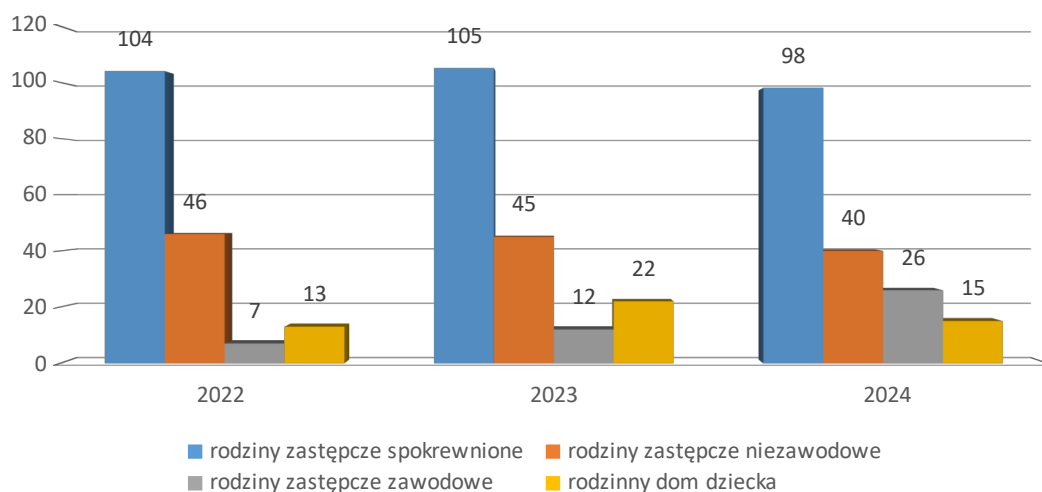
Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentacji MOPS

3) Typy rodzin zastępczych i liczba dzieci w nich umieszczonych.

W roku sprawozdawczym w rodzinnej pieczy zastępczej przebywało 179 dzieci: 98 w rodzinach zastępczych spokrewnionych, 40 w rodzinach zastępczych niezawodowych, 26 w rodzinach zastępczych zawodowych, 15 w rodzinnych domach dziecka.

Poniższy wykres przedstawia strukturę rozmieszczenia dzieci w 3 ostatnich latach.

Wykres nr 2. Liczba dzieci wg typu rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2022- 2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS.

4) Wiek dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i w rodzinnych domach dziecka.

Dane w poniższej tabeli wskazują, że najwięcej dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej jest w wieku 7- 13 lat (56 dzieci) oraz w wieku 14-18 lat (49 dzieci). Ponadto znaczna grupa dzieci osiągnięcych pełnoletność zdecydowała się na pozostanie w rodzinnej pieczy zastępczej, jednocześnie kontynuując naukę.

Tabela nr 3. Wiek dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej i w rodzinnym domu dziecka w roku 2024.

Przedział wiekowy	Rodziny spokrewnione	Rodziny niezawodowe	Rodziny zawodowe	Rodzinny Dom Dziecka	Razem
0-3	1	2	5	7	15
4-6	8	1	9	4	22
7-13	32	17	6	1	56
14-18	34	12	3	-	49
powyżej 18	23	8	3	3	37
Razem	98	40	26	15	179

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

5) Liczba dzieci posiadających orzeczenie o niepełnosprawności/orzeczenie o stopniu niepełnosprawności w rodzinnej pieczy zastępczej.

Ze względu na zły stan zdrowia (choroby przewlekłe, w tym choroby sprzężone) część wychowanków rodzin zastępczych posiada orzeczenie o niepełnosprawności (dzieci do lat 16) oraz orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (po ukończeniu 16 lat). W 2024 roku spośród 179 dzieci, 25 wychowanków miało orzeczoną niepełnosprawność bądź stopień niepełnosprawności.

6) Wiek osób pełniących funkcję rodziny zastępczej i rodzinnego domu dziecka.

W roku 2024 największą część rodzin zastępczych stanowiły osoby, będące w wieku 61-70, takich rodzin było 32. Znaczną grupę stanowili również rodzice zastępczy w wieku 51-60 lat (27 osób). Rodziców zastępczych w przedziale wiekowym 41-50 lat było 18. Nie było osób pełniących funkcję rodziców zastępczych do 21 roku życia.

Poniżej w tabeli zamieszczono szczegółowy podział.

Tabela nr 4. Wiek osób pełniących funkcję rodziny zastępczej i rodzinnego domu dziecka w roku 2024.

Przedział wiekowy osoby pełniącej funkcję rodziny zastępczej	Rodziny spokrewnione	Rodziny niezawodowe	Rodziny zawodowe	Rodzinny Dom Dziecka	Razem
Do 21 lat	0	0	0	0	0
22-30	2	2	0	0	4
31-40	4	6	1	0	11
41-50	3	12	3	0	18
51-60	19	4	3	1	27
61-70	30	1	0	1	32
71 lat i więcej	11	4	0	0	15
Razem	69	29	7	2	107

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS.

7) Rodzaje sieroctwa

Najczęstszym rodzajem sieroctwa wśród dzieci umieszczonych w różnych typach rodzin zastępczych i rodzinnych domach dziecka jest sieroctwo społeczne, tj. stan, w którym dziecko jest pozbawione opieki rodzicielskiej z innych powodów niż śmierć rodziców. Przykładem sieroctwa społecznego jest: dezintegracja rodziny (w wyniku rozwodu lub braku związków emocjonalnych), niewłaściwe wypełnianie funkcji opiekuńczo – wychowawczych wobec małoletnich (rażące zaniedbania , często zagrażające zdrowiu a nawet życiu dzieci), uzależnienia rodziców, tj. m.in. alkoholizm i narkomania, choroby psychiczne lub somatyczne rodziców. Powyższe zjawisko w 2024 r. dotyczyło 133 dzieci. Ze względu na półsieroctwo (śmierć jednego z rodziców przy jednoczesnych niewystarczających kompetencjach wychowawczych drugiego rodzica) w rodzinach zastępczych przebywało 31 dzieci, natomiast z powodu sieroctwa zupełnego (śmierć obojga rodziców) pod opieką rodzin zastępczych znajdowało się 15 dzieci.

Tabela nr 5. Rodzaje sieroctwa wśród dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w 2024 roku.

Rodzaje sieroctwa	2024 rok
Sieroctwo zupełne	15
Sieroctwo społeczne	133
Półsieroctwo	31

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

3.1.2. Rodzinne Domy Dziecka.

W 2024 r. na terenie powiatu funkcjonował jeden rodzinny dom dziecka (RDD) w którym (narastająco od początku roku) łącznie przebywało 13 dzieci. Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, na bieżąco wspierał osobę prowadzącą RDD. Ponadto osoba prowadząca rodzinny dom dziecka stale podwyższa swoją wiedzę oraz kompetencje poprzez udział w szkoleniach. W roku sprawozdawczym były to: „Emocje a przemoc w rodzinie”, „ Zaburzenia zachowania a zaburzenia lękowe u dzieci i młodzieży”, „Edukacja to relacja”. Prowadząca Rodzinny Dom Dziecka uczestniczyła również w grupie wsparcia dla rodzin zastępczych.

Drugi rodzinny dom dziecka do sierpnia 2024r funkcjonował w Szczyrku. Pod opieką osoby sprawującej funkcję RDD w roku sprawozdawczym znajdowała się 2 dzieci w wieku 19 i 22 lata.

3.1.3. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej realizują zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemianowicach Śląskich w 2024 roku zatrudniał 5 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Koordynatorzy współpracowali z rodzinami zastępczymi na ich wniosek. W roku sprawozdawczym takich rodzin było 84, w tym: 56 rodzin spokrewnionych, 24 rodziny niezawodowe, 3 rodziny zawodowe i 1 rodzinny dom dziecka.

Rodziny zastępcze, które nie wnioskują o przyznanie koordynatora, objęte były wsparciem specjalisty pracy z rodziną. W 2024 roku specjalista pracy z rodziną miał pod

swoją opieką 23 rodziny zastępcze, w tym: 4 rodziny zastępcze zawodowe, 5 rodzin zastępczych niezawodowych, 13 rodzin zastępczych spokrewnionych i 1 rodzinny dom dziecka w Szczyrku.

Poniższa tabela zawiera informacje na temat liczby rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, z którymi współpracowali koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej.

Tabela nr 6. Liczba rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, z którymi współpracowali koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej w 2024 roku.

Rodzaj rodzin	Liczba rodzin objętych pomocą koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej
rodziny zastępcze spokrewnione	56
rodziny zastępcze niezawodowe	24
rodziny zastępcze zawodowe	3
rodzinny dom dziecka	1
Razem	84

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS.

Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej lub pracownik socjalny, we współpracy z psychologiem, na zlecenie sądu wydaje opinię o osobach będących kandydatami do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. W 2024 roku na wniosek sądu wydano 16 takich opinii.

Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, we współpracy z ustanowioną przez sąd rodziną zastępczą, sporządza roczny plan pracy. Podsumowaniem realizowanego planu jest roczne sprawozdanie. Do obowiązków koordynatora należy sporządzanie oceny sytuacji dziecka w rodzinie zastępczej. Oceny tej dokonuje w oparciu o kontakty z rodziną zastępczą na posiedzeniu w sprawie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej, który tworzą przedstawiciele instytucji współpracujących i wspierających rodzinę. W skład członków zespołu do spraw oceny sytuacji dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej wchodzi pracownicy instytucji oświatowych (psycholodzy, pedagodzy, wychowawcy), kuratorzy sądowi, przedstawiciele ośrodka adopcyjnego, asystenci rodziny, pracownicy socjalni, a także opiekunowie zastępczy i rodzice biologiczni.

W roku sprawozdawczym odbyło się 247 posiedzeń zespołów.

Obszarem działania koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej jest również współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami i innymi podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny – której celem jest koordynacja działań wspierających.

Dzięki stałemu kontaktowi z rodziną, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej diagnozuje jej problemy, określa potrzeby i udziela stosownego wsparcia.

3.1.4. Szkolenia dla rodzin zastępczych.

W 2024 r. MOPS skierował na szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej 4 osoby oraz 1 osobę na szkolenie uprawniające do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej. Szkolenia zostały przeprowadzone przez Stowarzyszenie na Rzecz Rodziny i Zastępczego Rodzicielstwa Nowy Dom. Kandydaci zostali poddani diagnozie psychologiczno-pedagogicznej przeprowadzonej pod kątem spełniania przez nich warunków w zakresie posiadania predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

W roku sprawozdawczym odbyło się szkolenie dla funkcjonujących rodzin zastępczych i osób prowadzących rodzinny dom dziecka w celu podniesienia ich kompetencji w opiece nad dziećmi. Temat szkolenia brzmiał : Jak radzić sobie z trudnymi emocjami i zachowaniami dziecka – praktyczne rozwiązania, świadomość rodziców zastępczych, ich postawy, nastawienie, sposób reagowania. Szkolenie objęło 15 osób w wymiarze 20 godzin lekcyjnych.

3.1.5. Projekty i programy wspierające rodziny.

3.1.5.1. Program Asystent Rodziny.

MOPS w ramach rządowego programu „Asystent Rodziny na rok 2024” otrzymał środki z Funduszu Pracy n:

- dofinansowanie dodatków do wynagrodzenia dla asystentów rodziny w wysokości 9 000 zł
 - dofinansowanie kosztów zatrudnienia asystentów rodziny w wysokości 83 543,67 zł

3.1.5.2. Rządowy program wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2024r.

MOPS otrzymał w ramach „Rządowego programu wsparcia powiatu i organizacji tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2024” dofinansowanie ze środków Funduszu Pracy wynagrodzeń dla rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka w kwocie 82 000 zł.

3.1.5.3. Promocja Rodzicielstwa Zastępczego.

W 2024 roku kontynuowano działania mające na celu pozyskanie rodzin zastępczych i promujące rodzicielstwo zastępcze na festynach miejskich (Dni Siemianowic, Piknik zdrowia) a także podczas Heaven Win. Ulotki i plakaty promujące rodzicielstwo zastępcze zostały przekazane, m.in. do instytucji oświatowych (szkoły, przedszkola), bibliotek, Sądu Rejonowego, stowarzyszenia Nowy Dom, ponadto banery i rolapy promujące rodzicielstwo zastępcze zostały ustawione w instytucjach kulturalnych, sportowych na terenie naszego miasta. Rodzicielstwo zastępcze promowane było również w lokalnej prasie i mediach społecznościowych zajmujących się problematyką rodzicielstwa zastępczego. Mieliśmy również okazję udzielić wywiadu w Radiu Katowice, promując rodzicielstwo zastępcze. Ponadto został zorganizowany „Podwieczorek dla rodzin zastępczych”. Spotkanie odbyło się 18 czerwca w Willi Fitznera, podczas którego uhonorowane zostały rodziny zastępcze za wieloletnią pracę na rzecz dzieci.

Ośrodek prowadzi ponadto na Facebook'u stronę poświęconą, m.in. promocji rodzicielstwa zastępczego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS.

Podwieczorek dla rodzin zastępczych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS.

3.1.6. Świadczenia finansowe na rzecz pieczy zastępczej.

Rodzinom zastępczym funkcjonującym na terenie Siemianowic Śląskich Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacił następujące świadczenia:

- **2 181 704,93 zł** - świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dzieci i pełnoletnich wychowanków w rodzinach zastępczych i rodzinnym domu dziecka;
- **27 000 zł** - jednorazowe świadczenie na pokrycie kosztów związanych z potrzebami 28 dzieci przyjmowanych do 13 rodzin zastępczych i rodzinnego domu dziecka;
- **47 687,49 zł** - środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego dla 2 osób prowadzących rodzinny dom dziecka;
- **819,06** środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego dla 2 rodzin zastępczych zawodowych
- 1 osobie prowadzącej rodzinny dom dziecka i 1 rodzinie zastępczej niezawodowej przyznano świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzenia losowego w łącznej kwocie **4 651,84 zł**,

- 1 osobie prowadzącej rodzinny dom dziecka i 3 rodzinom zastępczym zawodowym przyznano dofinansowanie do wypoczynku dla dzieci poza miejscem zamieszkania w kwocie **17 000 zł**,
- wynagrodzenia wraz z pochodnymi w kwocie **604 853 zł** dla:

- 6 rodzin zastępczych zawodowych,
- 1 rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego,
- 2 osób prowadzących 2 rodzinne domy dziecka,
- 4 osób zatrudnionych do pomocy w tym: dwie osoby w jednym rodzinnym domu dziecka i dwie osoby w rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego,
- 1 rodzina pomocowa.

Łączna liczba świadczeń wyniosła 115 świadczeń

3.1.7. Postępowania administracyjne z zakresu opłat rodziców biologicznych za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemianowicach Śląskich prowadzi postępowania administracyjne w przedmiocie ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej jako jednostka właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka czy placówce opiekuńczo-wychowawczej. Ustalenie opłaty następuje w drodze decyzji administracyjnej.

Obowiązek ustalania opłat wynika z zapisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, natomiast szczegółowe warunki umarzania w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odraczania terminu płatności, rozkładania na raty lub odstąpienia od ustalania opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, reguluje uchwała Rady Miasta Siemianowic Śląskich nr 702/2023 z dnia 22.06.2023 r. w sprawie określenia warunków umorzenia w całości lub części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalania opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej lub opłaty za wyżywienie i zakwaterowanie dziecka umieszczonego w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej.

Decyzja w sprawie ustalenia lub odstąpienia od ustalania opłaty wydawana jest na podstawie zgromadzonych dokumentów umożliwiających rozeznanie sytuacji socjalno-bytowej rodziny.

Zgodnie z zapisami w/w ustawy opłatę, rodzice ponoszą od dnia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej i odpowiadają za nią solidarnie. Od opłaty naliczane są odsetki ustawowe

od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym decyzja ustalająca opłatę stała się ostateczna. Należności z tytułu nieponoszenia opłaty podlegają egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

W ramach prowadzonych postępowań administracyjnych wydano 304 decyzje administracyjne dotyczące przedmiotowej opłaty – 294 decyzje dotyczyły odstąpienia od ustalenia opłaty. Najczęstszymi powodami odstąpienia od ustalenia opłaty były dochody nie przekraczające kryterium dochodowego, niepełnosprawność, bezrobocie, wychowywanie przez rodzinę innych małoletnich dzieci, a także partycypowanie w kosztach utrzymania dziecka w pieczy zastępczej poprzez regulowanie na ich rzecz alimentów.

W dziesięciu przypadkach wydano decyzję naliczającą opłatę rodzicom biologicznym za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

3.2. Dzieci umieszczone w instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej

Od kilku lat zauważyć można deficyt miejsc w pieczy zastępczej. Szczególne trudności sprawia zapewnienie opieki dzieciom w wieku do 10 roku życia. Zgodnie z art. 95 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w/w dzieci powinny zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. Niestety występuje niedobór kandydatów na rodziców zastępczych, w związku z powyższym MOPS zapewnia małoletnim miejsca w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie całej Polski. W 2024 r. dzieci zostały umieszczone w rodzinach zastępczych w Legionowie (woj. mazowieckie), w Szczytnie (woj. warmińsko-mazurskie), w Rawiczu (woj. wielkopolskie), w Limanowej (woj. małopolskie), w Chorzowie i w Sierakowicach (woj. śląskie) oraz w Dębicy (woj. podkarpackie). Podobne trudności występują w zależeniu miejsc w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Mimo to, w wyniku wieloletniej, dobrej współpracy z placówkami opiekuńczo-wychowawczymi i organizatorami pieczy udało nam się umieścić dzieci z naszego Miasta w odpowiednich placówkach poza powiatem.

W Siemianowicach Śląskich w 2024 r. funkcjonowały trzy placówki opiekuńczo-wychowawcze:

- Placówka Opiekuńczo – Wychowawczą nr 1 (w skrócie POW nr 1),
- Placówka Opiekuńczo – Wychowawczą nr 2 (w skrócie POW nr 2),
- Placówka Opiekuńczo – Wychowawczą nr 3 (w skrócie POW nr 3).

Placówki swoje działania prowadziły w pięciu całodobowych mieszkaniach koedukacyjnych, które przeznaczone są dla 38 dzieci. Placówki Opiekuńczo – Wychowawcze

spełniały podstawowe funkcje rodziny, w zakresie opieki i wychowania zapewniając wychowankom wszechstronną opiekę oraz stwarzając im warunki sprzyjające do prawidłowego rozwoju. Ponadto Placówki współpracowały z rodzinami biologicznymi dzieci w celu usprawnienia ich umiejętności opiekuńczo – wychowawczych oraz ewentualnego powrotu do domu rodzinnego.

Pomimo tego, że w Siemianowicach Śląskich w ramach trzech placówek funkcjonowało pięć mieszkań zapewniających łącznie 38 miejsc zachodziła konieczność umieszczania dzieci również poza miastem. Wynika to z faktu, że liczba dzieci, którym MOPS jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej zobowiązany był zapewnić miejsce w pieczy zastępczej była większa niż ilość wolnych miejsc zapewnionych zarówno przez Placówki Opiekuńczo- Wychowawcze, jak i podmioty rodzinnej pieczy zastępczej.

W 2024 r. umieszczono w instytucjonalnej pieczy zastępczej 30 dzieci, z czego część z nich zmieniała formę pieczy zastępczej zgodnie z poniższym wykazem:

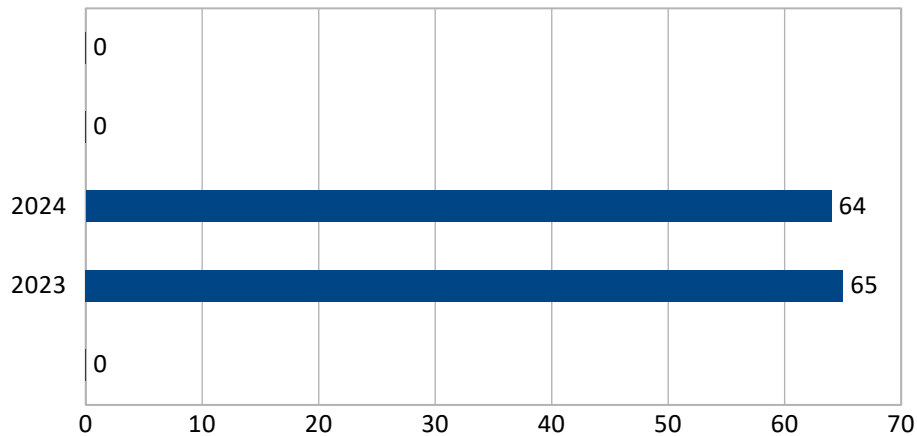
- 8 dzieci zostało bezpośrednio i docelowo umieszczonych w Placówkach Opiekuńczo- Wychowawczych nr 1, nr 2 i nr 3 w Siemianowicach Śląskich,
- 7 dzieci zostało tymczasowo umieszczonych w Placówkach Opiekuńczo- Wychowawczych nr 1, nr 2 i nr 3 w Siemianowicach Śląskich, a następnie:
 - 2 zostało umieszczonych w rodzinach zastępczych poza powiatem,
 - 2 zostało umieszczone w rodzinie zastępczej na terenie Siemianowic Śląskich,
 - 3 zostało umieszczonych w regionalnej placówce opiekuńczo- terapeutycznej
- 15 dzieci zostało umieszczonych w placówkach opiekuńczo- wychowawczych poza powiatem, w tym 2 dzieci w interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym, a 3 dzieci w regionalnej placówce opiekuńczo- terapeutycznej.

W 2024 r. umieszczono w rodzinnej pieczy zastępczej 32 dzieci:

- 26 dzieci zostało umieszczonych w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie Siemianowic Śląskich,
- 6 dzieci zostało umieszczonych w rodzinach zastępczych poza powiatem.

Poniżej znajduje się wykres obrazujący liczbę dzieci, które MOPS umieścił w pieczy zastępczej instytucjonalnej i rodzinnej w latach 2023-2024. Analiza danych pokazuje, iż liczba dzieci umieszczonych w ostatnich dwóch latach utrzymuje się na stałym poziomie.

Wykres nr 3. Ilość dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w latach 2023-2024

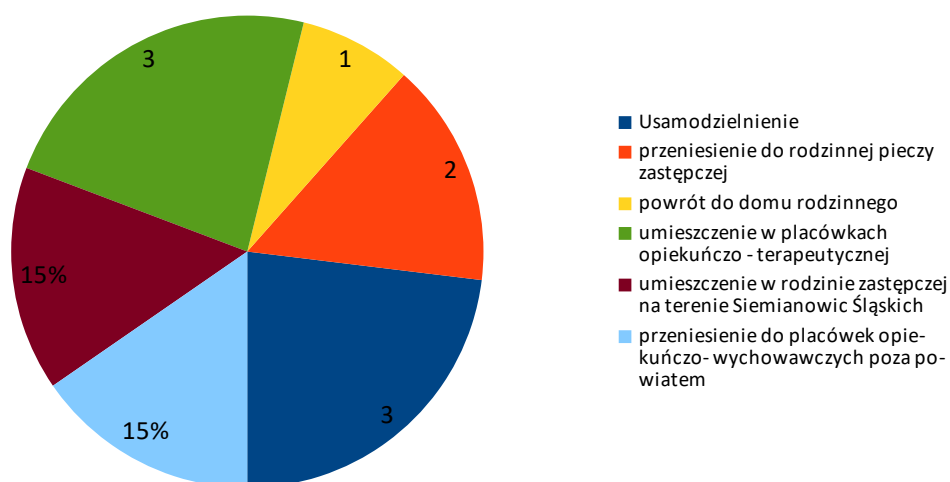

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

W roku 2024 r. 12 wychowanków opuściło instytucjonalną pieczę zastępczą funkcjonującą na terenie Siemianowic Śląskich, w tym:

- 3 osoby po osiągnięciu pełnoletności rozpoczęły proces usamodzielnienia,
- 1 dziecko zostało przeniesionych do rodzinnej pieczy zastępczej poza powiat,
- 1 dziecko powróciło do domu rodzinnego,
- 3 dzieci umieszczono w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej.
- 2 dzieci zostało umieszczonych w rodzinie zastępczej na terenie Siemianowic Śląskich,
- 2 dzieci zostało przeniesionych do placówek opiekuńczo-wychowawczych poza powiatem.

Wykres nr 4. Powody opuszczenia instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2024 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

Powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka, a także średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym. W związku z powyższym w przedmiotowej sprawie zawierane są porozumienia pomiędzy powiatami.

W 2024 r. zawarto:

- 6 porozumień z powiatami, na terenie których w rodzinnej pieczy zastępczej zostały umieszczone dzieci pochodzące z Siemianowic Śląskich,
- 15 porozumień z powiatami, na terenie których w instytucjonalnej pieczy zastępczej zostały umieszczone dzieci pochodzące z Siemianowic Śląskich,

4. USAMODZIELNIANI WYCHOWANKOWIE PIECZY ZASTĘPCZEJ

Kwestie dotyczące osób usamodzielnianych zostały uregulowane zarówno w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jak i w ustawie o pomocy społecznej. Osoby usamodzielniane to osoby, które:

- zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej - do uzyskania pełnoletności na mocy postanowień sądów pozostawały w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- zgodnie z ustawą o pomocy społecznej - do uzyskania pełnoletności przebywały w domu pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, schronisku dla nieletnich, zakładzie poprawczym, specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, specjalnym ośrodku wychowawczym, młodzieżowym ośrodku socjoterapii zapewniającym całodobową opiekę lub młodzieżowym ośrodku wychowawczym.

Pełnoletni wychowankowie mogą otrzymać wsparcie w formie pieniężnej oraz niepieniężnej. Forma pieniężna obejmuje:

- pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki,
- pomoc na zagospodarowanie w formie pieniężnej lub rzeczowej,
- pomoc pieniężną na usamodzielnienie.

Forma niepieniężna obejmuje:

- pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym pobyt w mieszkaniu treningowym,
- pomoc w uzyskaniu zatrudnienia,
- pomoc w postaci pracy socjalnej.

W 2024 roku usamodzielnieni wychowankowie korzystali z różnych form wsparcia przysługujących im na podstawie obowiązujących aktów prawnych. W poniższej tabeli znajdują się dane liczbowe odnośnie otrzymanych przez nich świadczeń.

Tabela nr 7. Rodzaje pomocy udzielonej usamodzielnianym wychowankom w 2024 roku.

Rodzaje pomocy	Liczba wychowanków:	
	rodzin zastępczych	placówek
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	26	14
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	6	3
Pomoc rzeczowa na zagospodarowanie	1	1
Praca socjalna	26	14

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS.

4.1. Pomoc na kontynuowanie nauki

Pomoc na kontynuowanie nauki przysługuje osobie usamodzielnianej, jeżeli kontynuuje naukę: w szkole, w zakładzie kształcenia nauczycieli, w uczelni, na kursach (jeśli ich ukończenie jest zgodne z indywidualnym programem usamodzielnienia), u pracodawców w celu przygotowania zawodowego. Wysokość pomocy na kontynuowanie nauki wynosiła:

- w przypadku osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą - do m-ca 05.2024 r. 681 zł miesięcznie, natomiast od m-ca 06.2024 r. 759 zł miesięcznie,
- w przypadku osób opuszczających dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, schronisku dla nieletnich, zakład poprawczy, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii

zapewniający całodobową opiekę lub młodzieżowym ośrodku wychowawczym – 551,10 zł miesięcznie.

Otrzymująca ten rodzaj pomocy osoba usamodzielniana jest zobowiązana przedłożyć, nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy, zaświadczenie stwierdzające kontynuowanie nauki. Pomoc na kontynuowanie nauki może zostać przyznana osobie usamodzielnianej bez względu na wysokość dochodu – w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej pieczę zastępczą - jeżeli spełnia ona warunki określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Natomiast w przypadku osoby opuszczającej ośrodki, o których w ustawie o pomocy społecznej.

W 2024 r., usamodzielnianym wychowankom rodzin zastępczych wypłacono świadczenia z tytułu przyznanej pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki w łącznej wysokości 170 139,53 zł, natomiast usamodzielnianym wychowankom placówek i ośrodków 66 877 zł.

4.2. Pomoc na usamodzielnienie

Pomocy pieniężnej na usamodzielnienie udziela się na wniosek osoby usamodzielnianej, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Świadczenie to przyznawane jest w celu poprawy warunków mieszkaniowych usamodzielnianych osób, z myślą o podniesieniu ich kwalifikacji zawodowych (kursy, szkolenia). Pomoc na usamodzielnienie może zostać wypłacona nie później niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 26 roku życia.

W roku 2024 roku przedmiotową pomoc przyznano łącznie 9 osobom usamodzielnianym. Wszystkie świadczenia zostały wykorzystane na poprawę warunków mieszkaniowych (głównie remonty otrzymanych lokali z zasobów komunalnych oraz doposażenie mieszkań w meble i urządzenia gospodarstwa domowego). Pomoc na usamodzielnienie do miesiąca 05.2024 r. mieściła się w przedziale od 2244 zł do 8968 zł, natomiast od miesiąca 06.2024 r. kwoty te zostały zwaloryzowane do wysokości od 2500 zł do 9991 zł. Wysokość świadczenia uzależniona była od okresu pobytu oraz formy pieczy zastępczej, którą opuścił usamodzielniany wychowanek. Ogólna kwota przekazanej pomocy pieniężnej wyniosła 68 412 zł.

4.3. Pomoc na zagospodarowanie

Usamodzielniani wychowankowie mają możliwość skorzystania z pomocy na zagospodarowanie w formie pieniężnej lub rzeczowej.

W 2024 r. pomoc na zagospodarowanie w formie pieniężnej o łącznej wartości 4544 zł przyznano 2 usamodzielnianym wychowankom. Pomoc ta była wypłacana w wysokości 2272 zł na osobę. Pomoc obejmowała materiały budowlane, meble, niezbędne przedmioty codziennego użytku. Jej celem było poprawienie warunków mieszkaniowych usamodzielnianych osób.

4.4. Mieszkanie treningowe

Mieszkanie treningowe w Siemianowicach Śląskich przy ul. Hutniczej 17/3 funkcjonuje od kwietnia 2011 r. i jest przeznaczone dla osób opuszczających całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjne, rodziny zastępcze, schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze. Daje schronienie pełnoletnim osobom usamodzielniającym się, w sytuacji braku możliwości powrotu do domu rodzinnego na czas odpowiedni do uzyskania samodzielnego mieszkania oraz nabycia umiejętności społecznych. Osoba usamodzielniana może przebywać w mieszkaniu treningowym przez okres niezbędny do usamodzielnienia (maksymalnie do 25 roku życia), a czas trwania jej pobytu przedłuża się co 6 miesięcy wydaje decyzję administracyjną.

Warunki ubiegania się o pobyt w mieszkaniu treningowym to:

- ukończenie 18 roku życia,
- posiadanie zatwierdzonego indywidualnego programu usamodzielnienia,
- rozpoczęcie lub gotowość do procesu usamodzielnienia z chwilą uzyskania skierowania do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu treningowym,
- zdolność do samodzielnego zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych,
- brak tytułu prawnego do innego lokalu bądź w przypadku posiadania takiego uprawnienia brak możliwości jego wykorzystania.

W mieszkaniu treningowym znajdują się 3 pokoje mieszkalne dla 3 usamodzielnianych osób. Koszty utrzymania mieszkania treningowego pokrywane są ze środków finansowych gminy. Wydatki na utrzymanie mieszkania treningowego obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 8. Koszty utrzymania mieszkania treningowego w 2024 roku.

Przeznaczenie wydatków	Kwota wydatków
Bieżące utrzymanie – zakup energii elektrycznej, gazu, wody	15 020,29 zł
Zakup materiałów i wyposażenia	1378,95 zł
Opłaty za gospodarowanie odpadami	987,20 zł
Razem	17 386,44 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS.

W 2024 r. w mieszkaniu przebywały 3 osoby usamodzielniane, w tym 1 wychowanek rodziny zastępczej oraz 2 wychowanków z placówki opiekuńczo- wychowawczej. Mieszkańcy kontynuowali naukę lub pracowali. Złożyli wnioski o przydzielenie mieszkań socjalnych z zasobów miasta. W przypadku przekroczenia kryterium dochodowego ustalonego w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej pobyt w mieszkaniu treningowym jest odpłatny. Zgodnie z Uchwałą Rady Miasta Siemianowic Śląskich nr 691/2023 z dnia 22 czerwca 2023 r. odpłatność, w zależności od wysokości posiadanego dochodu, wynosi od 2 % do 15 % dochodu osoby przebywającej w mieszkaniu treningowym.

4.5. Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych

Usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej zmagają się z istotnym problemem dotyczącym uzyskania własnego lokalu mieszkalnego. Nie są w stanie sami zakupić mieszkania na wolnym rynku czy wynająć, ponieważ z racji swojego młodego wieku najczęściej uczą się, a ich jedynym dochodem jest pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki (tylko nieliczni wychowankowie otrzymują renty rodzinne lub alimenty).

Niewielu wychowanków decyduje się na podpisanie umowy najmu z prywatnymi właścicielami lokali. W 2024 r. w wynajętych mieszkaniach na terenie Siemianowic Śląskich oraz innych miast mieszkało 9 osób realizujących indywidualny program usamodzielnienia. W 2024 roku klucze do mieszkania socjalnego lub komunalnego z zasobów miasta otrzymało 3 wychowanków.

5. POTRZEBY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemianowicach Śląskich realizując zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zdiagnozował następujące potrzeby:

1. Tworzenie rodzinnych form pieczy zastępczej - wskazane jest systematyczne zwiększanie liczby niezawodowych rodzin zastępczych i zawodowych rodzin zastępczych, w szczególności pozyskanie zawodowej specjalistycznej rodziny zastępczej,
2. Utworzenie kolejnego rodzinnego domu dziecka na terenie powiatu,
3. Promowanie rodzicielstwa zastępczego na terenie powiatu, a także poza nim, w celu pozyskiwania kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych,
4. Organizowanie szkoleń w celu wzmocnienia kompetencji opiekuńczo – wychowawczych funkcjonujących rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka,
5. Stałe podnoszenie kwalifikacji pracowników świadczących wsparcie w zakresie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (asystentów rodziny, koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, pracowników socjalnych, wychowawców Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci),
6. Zwiększenie ilości mieszkań socjalnych dla wychowanków opuszczających pieczę zastępczą,
7. Pozyskiwanie środków zewnętrznych, w tym środków z Unii Europejskiej na integrację, edukację oraz specjalistyczne wsparcie rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczonych a także na poprawę funkcjonowania rodzin biologicznych, w tym wsparcie rodzin mających problemy opiekuńczo wychowawcze poprzez pomoc rodzin wspierających,
8. Remont mieszkania treningowego przeznaczonego dla usamodzielniających wychowanków pieczy zastępczej.
9. Utworzenie na terenie miasta mieszkania dla rodziny zastępczej zawodowej, w celu pozyskania chętnych do objęcia tej funkcji.

Zaspokojenie wyżej wymienionych potrzeb pozwoli na bardziej efektywną realizację zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Wymienione potrzeby są zgodne z Programem Wsparcia Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Miasta Siemianowice Śląskie na lata 2024-2026.

Sprawozdanie z zakresu wspierania rodziny za rok 2024 stanowi częściową ewaluację z realizacji zadań zawartych w „Programie wsparcia rodziny i rozwoju pieczy zastępczej dla miasta Siemianowice Śląskie na lata 2024-2026.

SPIS TABEL

Tabela nr 1.	Struktura rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny z uwzględnieniem dzieci w latach 2023-2024.	strona 5
Tabela nr 2	Rodziny zastępcze w 2024 roku, wg liczby przyjętych dzieci	strona 22
Tabela nr 3.	Wiek dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej i w rodzinnym domu dziecka w roku 2024.	strona 24
Tabela nr 4.	Wiek osób pełniących funkcję rodziny zastępczej i rodzinnego domu dziecka w roku 2024.	strona 25
Tabela nr 5.	Rodzaje sieroctwa wśród dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w 2024 roku.	strona 26
Tabela nr 6.	Liczba rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, z którymi współpracowali koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej w 2024 roku.	strona 27
Tabela nr 7.	Rodzaje pomocy udzielonej usamodzielnianym wychowankom w 2024 roku.	strona 37
Tabela nr 8.	Koszty utrzymania mieszkania treningowego w 2024 roku.	strona 40

SPIS WYKRESÓW

Wykres nr 1.	Struktura rodzinnej pieczy zastępczej wg rodzaju w latach 2022- 2024.	strona 22
Wykres nr 2.	Liczba dzieci wg typu rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2022-2024.	strona 23
Wykres nr 3.	Ilość dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w latach 2023-2024.	strona 35
Wykres nr 4.	Powody opuszczenia instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2024 roku.	strona 35